Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Meerjarig Informatieplan SZW 2023-2025

datum 8 september 2022

Inhoud

Inleiding—3

1 Prioritaire doelstellingen—4
1.1 Uitvoerbaar beleid door samenwerking—4
1.2 Digitale weerbaarheid—4
1.3 De mogelijkheden van data verantwoord benutten—4
1.4 Dienstbare IV-ketens—5
1.5 Randvoorwaarden om doelstellingen te kunnen realiseren—5

2 Financiën—7

Inleiding

Voor u ligt het Meerjarig Informatieplan van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Conform Rijksbrede afspraak informeren alle departementen de Tweede Kamer vanaf dit jaar jaarlijks over prioritaire doelstellingen op het gebied van informatievoorziening (IV) en digitalisering. Dat versterkt zodoende inzicht in prioriteiten, stimuleert een cultuur van kennisdeling in het Rijksbrede CIO-stelsel en draagt bij aan een goede informatievoorziening: niet alleen aan de Tweede Kamer, maar ook aan de geïnteresseerde burger en aan medeoverheden. Deze afspraak is vastgelegd in het Kwaliteitskader meerjarige departementale informatieplannen.[1] Dit kader schrijft onder andere voor dat het Meerjarig Informatieplan een bondig stuk moet zijn en een kwalitatieve, globale financiële paragraaf moet bevatten, zonder cijfers.

Dit informatieplan heeft betrekking op het kerndepartement SZW, inclusief de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Dat is exclusief onze zelfstandige bestuursorganen UWV en SVB. Dit informatieplan geeft inzicht in de doelstellingen op het gebied van IV en digitalisering voor de periode 2023-2025, die in 2023 prioriteit zullen hebben. De prioriteiten zijn voornamelijk intern op de SZW-organisatie gericht en sluiten aan op de thema's uit de I-strategie Rijk.[2] Dit informatieplan biedt dus geen overzicht van alle grote, lopende projecten bij SZW; deze staan immers vermeld op het Rijks ICT-dashboard.[3]

Missie en visie SZW
Werk en bestaanszekerheid voor iedereen: samen werken voor samen leven. Het ministerie van SZW werkt aan eerlijk, gezond en veilig werk in Nederland. Iedereen moet de kans krijgen om mee te doen en zich te ontwikkelen. Mensen moeten zelf kunnen bijdragen aan hun eigen toekomst. Als het tegenzit zorgen we voor een vangnet, en als je met pensioen gaat voor een inkomen. Dat kan alleen in een land waar mensen er voor elkaar zijn.

De rol van informatievoorziening
Om de hierboven beschreven opgaven te realiseren is er in onze digitaliserende maatschappij een steeds belangrijkere rol weggelegd voor IV. Ook verwacht de burger een betrouwbare overheid die optreedt als één organisatie, effectief opereert en haar maatschappelijke meerwaarde zichtbaar maakt. SZW lost die verwachtingen graag in en IV helpt daarbij. Goede IV is namelijk onmisbaar voor het uitvoeren van beleid, de effectiviteit van de inspectie en het functioneren van het ministerie. Met IV kunnen we immers beter samenwerken in ketens, betere analyses maken en beslissingen nemen, en op nieuwe manieren het gesprek aangaan met onze omgeving. Daarmee is IV een cruciale factor geworden, van beleidsontwikkeling tot en met de uitvoering.

Voldoende aandacht voor IV en het zorgvuldig omgaan met digitalisering zijn daarom essentieel, zodat beleid voor iedereen werkt en projecten uitvoerbaar, veilig, privacy-vriendelijk en toekomstbestendig zijn. Het borgen van publieke waarden[4] staat bij digitalisering altijd centraal: informatievoorziening is daarbij ondersteunend aan onze maatschappelijke opgave om eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid te garanderen voor iedereen.

[1] Dit kader is vastgesteld in het CIO-beraad van 15 december 2021.
[2] I-strategie Rijk 2021-2025 | Beleidsnota | Rijksoverheid.nl.
[3] Rijks ICT Dashboard.
[4] Te denken valt aan zelfbeschikking, rechtvaardigheid, betrouwbaarheid, non-discriminatie, participatie, privacy, inclusiviteit en veiligheid.

1 Prioritaire doelstellingen

Dit plan telt vijf prioritaire doelstellingen, inclusief randvoorwaarden om deze te kunnen realiseren.[5] Dit betreffen de doelstellingen voor de periode 2023-2025, die in 2023 prioriteit zullen hebben. In de komende paragrafen staan deze prioritaire doelstellingen uitgeschreven.

1.1 Uitvoerbaar beleid door samenwerking

Veel beleid van SZW heeft een groot IV-component en nieuw beleid is alleen effectief als de hiervoor benodigde veranderingen in de informatievoorziening uitvoerbaar zijn. Voor uitvoerbaar beleid is samenwerking met uitvoerders daarom cruciaal. Samenwerking vóór de wet er is, tijdens implementatie én daarna heeft al lange tijd de aandacht binnen SZW en er zijn diverse initiatieven om dit te stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn nieuwe werkvormen die aanzetten tot multidisciplinaire beleidsontwikkeling, met aandacht voor de uitvoering, burgers en bedrijven die door het beleid worden geraakt. Onder meer door de beweging Werk aan Uitvoering[6] en de roep om praktijkgericht beleid heeft dit onderwerp recentelijk een extra impuls gekregen.

SZW streeft ernaar om bij elk nieuw beleidsinitiatief aantoonbaar een afgewogen oordeel te maken over hoe de IV-component wordt vormgegeven. Ook zijn IV-experts vroeg betrokken, niet alleen vanuit SZW, maar juist ook vanuit onze uitvoerders. Uiteindelijk moet bewustwording dermate groot zijn dat multidisciplinair werken, mét aandacht voor de IV-component, gedurende de hele beleidscyclus gemeengoed is geworden.

1.2 Digitale weerbaarheid

Door toegenomen cyberdreigingen en het feit dat SZW-dienstverlening veel Nederlanders raakt, is digitale weerbaarheid essentieel voor het werk dat we doen. Burgers en bedrijven mogen namelijk van SZW verwachten dat onze (digitale) dienstverlening altijd beschikbaar is en hun gegevens in veilige handen zijn. Recente digitale incidenten, zoals de Log4j-kwetsbaarheid in 2021[7], brachten eens te meer aan het licht dat het snel signaleren van kwetsbaarheden en effectief crisismanagement van groot belang zijn en permanente aandacht verdienen.

SZW richt toekomstbestendige cybergovernance in zodat we kunnen blijven sturen op risico's én zodat we in staat zijn effectieve maatregelen te treffen als er onverhoopt toch iets misgaat. Daarnaast gaan we oefenen met crisissituaties, waardoor SZW snel kan schakelen en medewerkers weten waar ze terecht kunnen als er zich een incident voordoet. Hierbij is het van belang dat er zicht is op cyberrisico's en waar deze de meeste impact hebben.

1.3 De mogelijkheden van data verantwoord benutten

Data kunnen helpen om de maatschappelijke opgaven van SZW beter te adresseren. Tegelijk vraagt werken met data om zorgvuldigheid. De relatie van datagedreven werken met ethiek en publieke waarden staat bij SZW al enige tijd op de agenda.

SZW wil responsief zijn en door data ondersteund, praktijkgericht beleid maken, informatie-gestuurd inspecteren en uitvoeren met behulp van data. Hierbij willen we

[5] Informatiehuishouding is voor SZW een belangrijk onderwerp, maar staat niet expliciet als prioritaire IV-doelstelling beschreven in dit informatieplan. Dat komt omdat voor dit onderwerp aparte stuur- en verantwoordingslijnen lopen tussen BZK/Regeringscommissaris Informatiehuishouding en het SZW-programma ENIGMA. ENIGMA stuurt het verbeteren van informatiehuishouding bij SZW aan.
[6] Over Werk aan Uitvoering | Werk aan Uitvoering.
[7] Kamerstuk 26 643, nr. 814. Kwetsbaarheid in Apache Log4j | Tweede Kamer der Staten-Generaal.

de kansen van data weten te benutten. Zo kunnen data beleid sterker en meer praktijkgericht maken doordat ze, verrijkt met kwalitatieve informatie en persoonlijke verhalen, helpen bij het oppikken van signalen en ontwikkelingen uit de samenleving. Hierdoor ontstaat er meer inzicht in de dagelijkse praktijk en maatschappelijke behoeften binnen de beleidsdomeinen van SZW en kan ons beleid daar beter op aansluiten. Ook het monitoren en evalueren van (de effecten van) beleid hoort hierbij. Daarom moet al tijdens het vormgeven van wetgeving en beleid worden nagedacht over hoe data hier op een verantwoorde manier voor gebruikt kunnen worden. Data zijn daarbij nooit het doel, maar middelen om te werken aan de maatschappelijke opgave om veilig werk, bestaanszekerheid en gelijke kansen te garanderen voor iedereen. Zorgvuldigheid en transparantie zijn in dit opzicht cruciaal: SZW voldoet niet alleen aan wet- en regelgeving, maar heeft bij het werken met data voortdurend aandacht voor publieke waarden en maakt ethische afwegingen om de samenleving en SZW-dienstverlening rechtvaardiger, inclusiever, en toegankelijker te maken.

De komende jaren gaat SZW inzetten op het verantwoord benutten van de mogelijkheden van data, ondersteunend aan concrete maatschappelijke opgaven. Bijvoorbeeld bij het verkrijgen van inzicht in de arbeidsmarkt en de oorzaken van de krapte die daar momenteel is. We beginnen kleinschalig en gecontroleerd, waarbij ethisch gedrag en publieke waarden zijn geborgd. Daarom wordt er parallel ook ingezet op het versterken van randvoorwaarden om de mogelijkheden van data verantwoord te kunnen benutten, zoals voldoende expertise, adequate informatiehuishouding, bewustwording, datagovernance en actieve kennisdeling.

1.4 Dienstbare IV-ketens

SZW initieert regelmatig IV-ketens om daarmee maatschappelijke doelen te bereiken. Binnen deze complexe ketens werken verschillende organisaties met elkaar samen en wisselen onderling informatie uit. Dit is geen sinecure en vereist ketensturing die dienstbaar is aan de maatschappelijke opgave.

IV-ketens moeten ten dienste staan van maatschappelijke opgaven, zoals inburgering, schulden, werk en inkomen, en in samenhang en vanuit overzicht worden bestuurd. Hierdoor blijft het uiteindelijke maatschappelijke doel in zicht en is er voor uitvoerders waar SZW-beleid bij elkaar komt meer eenduidigheid en consistentie in de eisen en wensen die ze vanuit SZW krijgen.

Daarom gaat SZW aan de slag met het professionaliseren van ketensturing en het consequent toepassen hiervan bij ketentrajecten met een grote IV-component, zodat de maatschappelijke opgaven van SZW-ketens effectief worden gerealiseerd. Het overkoepelende ketendoel dat aansluit op de maatschappelijke opgave staat hierbij centraal. Om dit mogelijk te maken is er overzicht van en inzicht in de ketens van SZW nodig, en moet het opdrachtgeverschap aan de beleidskant dusdanig worden ingevuld dat het toepassen van ketensturing wordt gestimuleerd. Er komt een programmadirectie Ketensturing bij SZW om dit te ondersteunen.

1.5 Randvoorwaarden om doelstellingen te kunnen realiseren

Om de hiervoor beschreven digitale ambities en prioritaire doelstellingen waar te maken zijn bepaalde randvoorwaarden onmisbaar. Daarom wordt er de komende jaren aanvullend ingezet op het verstevigen van de onderstaande twee thema's.

IV-besturing
Adequate IV-besturing helpt om onze ambities te realiseren en om SZW doeltreffend te besturen op IV-gebied. Daarom worden sturing- en overlegstructuren doorontwikkeld en toegepast, zodat de IV-organisatie van SZW toekomstbestendig en wendbaar is en blijft.

IV-capaciteit en -vakmanschap
SZW staat voor grote uitdagingen om aan de snel groeiende behoeften op IV-gebied te voldoen. IV dringt door in alle lagen van de organisatie en de behoefte aan kennis en ondersteuning wordt op dit moment nog niet overal gevoeld en ingevuld. Om

onze rol goed te blijven vervullen zijn onze medewerkers van groot belang. Van beleidsmedewerkers tot managers en informatiespecialisten: iedereen heeft een rol in IV-vakmanschap.

Daarom werkt SZW aan het verder opbouwen van IV-capaciteit en -vakmanschap in de hele organisatie en investeert in mensen, zodat we overal over het juiste personeel beschikken om onze uitdagingen aan te gaan. Dit betekent onder andere dat de benodigde IV-capaciteit voor de verschillende organisatieonderdelen van SZW bekend is en dat de benodigde capaciteit op termijn ook daadwerkelijk wordt ingevuld.

2 Financiën

De prioritaire doelstellingen komen tot uiting in verschillende activiteiten binnen SZW. Van interne personeelszaken tot bewuste keuzes bij de ontwikkeling van beleid, maar bovenal in projecten en programma's die wij doorvoeren. Zij worden vanuit verschillende begrotingsartikelen gefinancierd. Voor projecten en exploitatiekosten bij de werkvelden Nederlandse Arbeidsinspectie, plaatsvervangend Secretaris-Generaal en Secretaris-Generaal is een ICT-budget beschikbaar. De beleidsdirecties zijn verantwoordelijk voor de financiering van hun projecten en programma's.